

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kéziratok visszaadásán
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Ha mi gazdák összetartanánk!

Irta: **Hodolányi Antal.**

Hej de sok dolog másképp volna szép Magyarországon. Bezzeg nem volna akkor ok a rettegésre egy-egy osztrák miniszteri nyilatkozat vagy egy-egy sörrel tulfütött osztrák reichsrati képviselői kebelből kitört vad rikkantás miatt és vissza tudnók verni az osztrák ipari tulkapásokat is, melyeknek már oly sokszor megadta a magyar mezőgazdaság az árát; egyszerűen nem határoznának a magyar mezőgazdaság létérdekei fölött a Magyarországot még mindig, csak minél jobban kizsákmányolandó osztrák kolóniának tekintő osztrák atyafiak.

Nem, mert ha mi gazdák összetartanánk oly hatalmat képezne a mi összetartásunk, a magyar gazdák tömörült tábora, melylyel számolnia kellene mindenkinek, aki a magyar mezőgazdaságot bármily távolról is érintő dologba bele akarna szólani.

Ámde a magyar gazdatársadalom még ma is szét hullt kéve, melyet — sajnos — még nem akadt eddig ember, aki összetudott volna kötni úgy, hogy annak minden kalásza egymásra borulva, egymást védve, megtudná védeni testével a magyar mezőgazdaság létérdekeit is, pe-

dig hány oly rossz törvényvel boldogították már bennünket, melyek vérig sértették érdekeinket, a mezőgazdasági érdekeket, mert hát mi sajnos csak kérni, könyörögni merészelünk és merészelhetünk, mert szavunkat nem hallgatja meg senki, mert hiszen annak nincs semmi nyomatéka, mert oly gyenge, hogy csak szelid csendes óhajlásnak veszik mindaddig, amíg az egész gazdatársadalom hatalmas parancsoló szavává nem válik, mely mint menydörgés reszkettesse meg az eddig a mezőgazdaság annyi jogos kíváncsalmi iránt siket fülek dobhártyáit. Valóban érthetetlen, megfoghatatlan, hogy mindazon sérelmekkel szemben, melyek a magyar mezőgazdasági érdekeket annyi éveken át érték és még folyvást érik, a magyar gazdatársadalom maig sem gondolt még komolyan a tömörülésre, pedig minden oly rossz törvénynek a hatása, mely a mezőgazdasági érdekeket sérti, az ország minden gazdáját egyformán sújtja és azoknak folytonos hatása egyformán teheti és teszi tönkre és a gazdatársadalom még sem mozdul meg. És ha néha fel-fel lobban is, újra elalszik, mint a szalmaláng.

Hiába látjuk, hogy egyéb más foglalkozási ágaknak minden tagja mennyire összetart, mily eréllyel lép fel érdekei vé-

delmére, a gazdatársadalmat ez sem buzdítja teltre, holott a mi sulyunk minden ily fellépésnél sokkal nagyobb lehetne, mert hiszen a mezőgazdasággal az ország népességének 70 százaléka foglalkozik.

Mintha csak az az átok fogta volna meg a magyar gazdatársadalmat, mely ezer év óta sújtja a magyart, hogy ez össze soha sem tart. Hát nem ébredünk fel soha, hogy az átok sulyát lerázzuk magunkról s kimentsük magunkat hatása alól?

Ime ott lobog a Magyar Gazdaszövetség zászlaja. Ennek lobogója van hivatva elüzni fejünk felől az átkot, ám de csak akkor, ha minden gazda, kicsinyje-nagyja alája tér, felesküszik rája,

Ne legyen tehát falu az egész országban, hol gazdakörbe, szövetkezetbe ne legyen tömörülve a falu népe s ne legyen falu az egész országban, mely ne legyen tagja a megyei gazdasági egyesületnek és ne legyen birtokos az egész országban ki ne lenne tagja a magyar gazdaszövetségnek. És ha majd ez az idő bekövetkezik, mert hiszen, hogy be kell következnie s a gazdatársadalom ekkor majd tudatára ébred annak is, hogy érdekei megvédését az országházban is megnyugvással csak olyan emberekre bízhatja, akiknek a mezőgazdaság is méltó-

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A napszámos.

— J. Rosny. —

Charles Vernier beszélte a következőket: — Szülőink egymás után haltak meg, hirtelen halállal. Egyebet nem hagytak ránk egy kis vidéki ház szükséges ingóságainál. A házbér ki volt fizetve az év végéig. Adósságunk nem volt s 139 frankot és 60 centime-ot találtunk egypár kisebb értékű ékszeren kívül. Apánk javithatatlan ábrándozó volt s vagyunkat szerencsétlen vállalkozásokban elvesztette. A családi tanács úgy határozott, hogy legjobb lesz az árvaházba küldeni bennünket.

Anzelm bátyánk volt a gyámunk s a következő kijelentést tette:

— Mindnyájunknak megvan a maga terhe és a kicsinyeknek is jobb, ha egyszerre lépnek be a szegénysorba, mert úgy sem jutnak ki többé belőle.

Mindenkinek tetszett, a mit mondott s Meugeard kuzén hozzátette:

— Bizony mindjárt születésükkor oda kellett volna őket adni szegényeknek!

Ő lett a gyámhelyettesünk. Ő és Anzelm

bátyánk azonnal hozzá is fogtak ahhoz, hogy velünk ne törődjenek s a milyen gyorsan csak megy, az árvaházba szándékoztak juttatni bennünket.

*

Hugom meg az öcsém még igen kicsinyek voltak s nem tudták megérteni, micsoda hely az, a hová juttatni akarnak, de én már tiz esztendő voltam s megértettem, hogy azokhoz a rosszul gondozott, furcsa ruhába bujtatott gyermekekhez akarnak adni társul. Rettenetesen sirtam. Paule és Georget ezt látva, követtek példámot, sőt még ugynevezett dadánk is, Christiana.

Igy zokogtunk együtt mind a négyen, mikor egy napszámosforma ember jött felénk. Ásó és csákány volt a vállán. Széles, szakállas arcu idősebb ember volt, jóképű, gyöngéd szemü. Nagy bánatunk feltűnt neki, és bejött hozzánk a kis kapun, a lépcsőre, hogy megtudja bánatunk okát. Tíz perc sem telt bele és Christiana bő szóradattal adta elő bajunkat.

A napszámos nagyon megindult rajta. Jó ságos kék szemével többször reánk nézett s a fejét csóválta.

— Gyönyörű gyerekek, vétek volna oda juttatni őket — mormogta s abba az irányba mutatott fejével, a merre az árvaház feküdt.

Megnézte a kis házat s az üres nagy kertet, lehetett vagy két hektár és elégedetten intett a fejével.

— Csak egy olyan ember kellene, aki ért a földhöz. Jobb lenne, mint az árvaházba menni.

Gondolkodott egy darabig, s aztán letette az ásót, a csákányt és elment megkeresni a két gyámot. Azért ment, hogy rábeszélje őket, engedjék át neki a kertet, de még maig sem tudom, mivel sikerült őket meggyőznie. Annyi azonban bizonyos, hogy pár perc múlva ragyogó arccal tért vissza hozzánk.

— Hát nem mennek az árvaházba, lelkeim, mert akadt valaki, aki ért a földhöz, akit August Shastagnatnak hívnak, s aki magam vagyok, személyesen.

Ez a hír nagy örömmel töltött el bennünket. Christiana azonnal futott tüzet rakni a konyhába, tojást és krumplit süített s a napszámos bort hozott valahonnan s titokzatos történeteket beszélt nekünk, a mik neki is tetszettek, de a melyeket mi sem kevésbé élveztünk.

Másnap munkába állt a kertben. Igazat mondott: értett a földhöz. Egész halom füzéléket és gyümölcsöt termelt, a mit a szomszéd városban hordott eladni. A házat kibérelte, sőt még a kert mellett lévő használatlan földet-

Gyászkalapokat

gyorsan és olcsó árért lehet kapni, ugyszintén állandó nagy választék van bécsi és párisi modellekben legdivatosabb negligés kalapokban, ernyőkben, harisnyák és keztyükben Ugyanott kalapdiszítések és alakítások, valamint ernyők huzása és javítását elvállalja.

Ujhelyi Róza

női kalapüzletében Nagyvárad
 Rákóczi-ut. Telefon 130.

képpen lesz majd ott is képviselve, akkor majd, — de előbb nem, feljön az égre a magyar gazdák ragyogó napja is, amely csak boldog embert fog látni, szerzte a hazában.

Vajjon ezt a szép, ezt a boldog időt, megérem-e még én is?

A bankbizottság ülése. Az új kabineti kinevezése után mindenki kíváncsian tekint a jövő elé. Az ezután tartandó bizottsági ülések mindenike igen érdekesnek ígérkezik. Ilyen lesz a bankbizottság ülése is, mely szombaton fog lezajlani.

Kinevezték a kormányt.

A hivatalos lap tegnapi száma közli azokat a királyi kéziratokat, amelyekkel a király újból kinevezte a koalíciós kabinetet. Ezzel a válság őszig el volna intézve. Őszig csend lesz a politikában, a képviselők hazautaznak s ha csak időközben a pártok között ismét ki nem tör a háboruszkodás, ami a mai konstelláció mellett nem is olyan lehetetlen — a politikai életben a kormánynak újból való lemondásáig semmi különös változás sem fog történni. Ma és holnap a függetlenségi pártértekezleten és a képviselőház ülésén lesz még egy kis erőpróba, a pártok a szünet előtt ismét összemérik erejüket, de összeütkezésére alig kerül a dolog.

A függetlenségi párt nagy deklarációra készül. Határozatot akar provokálni arra nézve, hogy a koronának a válság megoldása alkalmával kötelessége a többségi elvet tiszteletben tartani. A párt vezérszónoka hosszabb beszédben fogja körvonalazni a függetlenségi párt álláspontját s végül határozati javaslatot nyújt be a fontebbiekre vonatkozólag. A pártértekezleten pedig párthatározatban kimondják,

ket is. Bennünket tisztességesen járatott, majd pedig a kollégiumba küldött s a mellett úgy viselkedett velünk szemben mindig, mintha szolgánk volna. De azért azt hiszem, úgy szeretett minket, mintha az ő gyermekei lennének valóban s mi sem kevésbé szeretjük őt.

Mult, telt az idő. Én betöltöttem tizen-nyolcadik évemet és orvostanhallgató lettem. Jól haladtam s tanulmányaimat ritkán zavarta meg egy-egy multság vagy kisebb kaland. Ezeknek költségeit ő szó nélkül fizette ki mindig. Aztán a szigorlatok következtek s végül doktorrá lettem. Felavatásom napjára bejött ő is s elbujt az intézet folyosóján, hogy messziről megláthasson. De én megláttam, hozzáírtam s boldogan megcsókoltam jószágos, szakállas arcát. Kollégáim körém gyűltek s az ő széles arcán kövörkények futottak végig. Hangját meg megszokította a zokogás:

— Ah, uram, uram! Ön nélkül Ágról szakadt napszámos lennék most is, akit a nap, a hideg, az eső ver nap-nap után. Ön az, meg az öcsöse és a huga, akik nekem megszereztek a boldogságot, mert én nagyon boldog vagyok, a miért megengedték, hogy házukban maradhassak. Ha ezer évig élnek sem felejtém el soha a jószágukat! . . .

Igy beszélt és a többi fiúk megértve, hogy ezt az embert a nyomorból szabadítottam ki, hatalmas Hurráh-ban törtek ki és sapkájukat a levegőbe dobták.

hogy a függetlenségi párt az önálló magyar jegybanknak 1911-ben való felállításából és az általános választói jogból nem enged. A pártnak ezt a határozatát a vezérszónok a képviselőházban is bejelenti. A függetlenségi párt vezetősége mindent elkövet, hogy a párt deklarációja minél fényesebb legyen. Tegnap táviratban szólította fel a párt tagjait, hogy az értekezleten és a Ház ülésén okvetlen megjelenjenek.

Hasonló intézkedéseket tett az alkotmánypárt és a néppárt is, a mely a hírek szerint ismét valami erős kirohanásra készül a függetlenségi párt ellen.

A kormány kinevezése.

— Királyi kéziratok. —

A hivatalos lap tegnapi száma a következő királyi kéziratokat közli:

Kedves dr. Wekerle!

Vonatkozóssal folyó évi április hó 27-én kelt elhatározásomra Önt magyar miniszterelnökkommé újból kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásában megerősítem.

Kelt Bécsben, 1909. évi július 7-én.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Wekerle Sándor, s. k.

Magyar miniszterelnökkommé elterjesztésére Személyem körüli magyar miniszteremmé gróf Zichy Aladárt, magyar belügyminiszteremmé gróf Andrássy Gyulát, kereskedelemügyi magyar miniszteremmé Kossuth Ferencet, földművelésügyi magyar miniszteremmé dr. Darányi Ignácot, vallás- és közoktatásügyi magyar miniszteremmé gróf Apponyi Albertet, magyar igazságügyminiszteremmé Günther Antalt, honvédelmi magyar miniszteremmé Jekelfalussy Lajost, horvát-szlavon-dalmát tárcanélküli miniszteremmé Josipovich Gézárt újból kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásaiban megerősítem, a magyar pénzügyminisztérium vezetésével pedig újból miniszterelnökkömet bízom meg.

Az illetőkhöz intézett kézirataimat továbbíntézkedés végett idezárom.

Kelt Bécsben, 1909. évi július 7-én.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Wekerle Sándor, s. k.

Azonkívül a király külön kéziratot intézett a többi miniszterhez is.

Pártértekezlet.

A függetlenségi párt ma pénteken délután 5 órakor a Royal-klubban pártértekezletet tart, melyen a pártnak majdnem minden tagja részt fog venni. Ez az értekezlet a függetlenségi párt további magatartására nézve igen fontos lesz, mert a párt határozatban fogja kimondani, hogy az önálló bank és az általános választói jog követeléséből nem enged. A pártvezetés az értekezletre táviratban hívta meg a vidéken lakó tagokat.

Délután az alkotmánypárt és a néppárt is értekezletet tart, hogy a ház ülésén követendő magatartásukról határozzanak.

Ugyancsak délután 5 órakor a horvát képviselők értekezletet tartanak a Kontinentalszálló külön termében. Ezen az értekezleten megszövegezik annak a deklarációnak a szövegét, melyet a képviselők megbízásából a Ház szombati ülésén Supiló Ferenc fog felolvasni.

A delegációk.

Wekerle Sándor miniszterelnök bécsi tartózkodása alatt hosszasan tanácskozott báró

Aerenthal külügyminiszterrel. Ezen a tanácskozáson szóba került a delegációk ügye is. A közös kormánynak ugyanis már nagyon a kör-mére égett az 1910-iki közös költségvetés, de nagyon sürgőssé váltak már a jelentékeny összegre rugó tulkiadások fedezése is. A delegációkat, hír szerint, a Ház összeülése után néhány hétre fogják összehívni. A válság elintézésének módja fogja eldönteni, hogy a függetlenségi többség milyen magatartást fog tanúsítani a delegációkhoz. Az bizonyos, hogy a bécsi körökben eléggé félnek a függetlenségi párt állásfoglalásától.

A miniszterek értekezlete.

Budapest, július 8. A mai reggeli lapok egyetértőleg azt a tudósítást hozták, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök a kabinet tagjait ma délelőtt tizenegy órára értekezletre hívta össze, hogy megállapítsák annak a deklarációnak a szövegét, amelyet a szombati országgyűlés elé fognak terjeszteni. Fővárosi tudósítónk most arról értesül, hogy a hirdetett miniszteri tanácskozást a jelzett időben nem tartották meg, de meg sem tarthatták, mert a kabinet valamennyi tagjának részt kellett volna vennie tekintettel a tárgy fontosságára. A mai napon nem is lesz miniszteri értekezlet és sokkal valószínűbb, hogy a holnapi nap folyamán tartják meg, amikor Andrássy Gyula gróf az újonnan kinevezett belügyminiszter is, visszaérkezik tiszadobi birtokáról.

A mai ülés.

A függetlenségi párt mai ülése elé rendkívül nagy érdeklődéssel tekintenek. A párt tagjai villongásokra gondolnak. Kossuth Ferenc ma délelőtt 11 órára hívta össze az intézőbizottság tagjait. A tegnapi nap folyamán Kossuth Ferenc a párt több vezetőivel tárgyalta a mai értekezlet tárgyában.

Városi közgyűlés.

— Első nap. —

Tegnap este 8 óráig tanácskozott Nagyvárad város törvényhatósága s mégis alig tíz ügyet intézett el.

A Szent László-tér rendezése és a város múlt évi zárszámadása olyan hosszú vitát provokált, hogy már fél 8 óra volt, mikor az interpellációkra került a sor.

A közgyűlés letolyása a következő volt:

Glac Antal főispán elnökölt.

A törvényhatóság tagjai szép számmal voltak jelen.

A közgyűlés megnyitása után felolvasták a polgármester havi jelentését, amelynek érdekesebb adatait már közöltük.

A Körös rombolása.

Megemlékezik még a jelentés az új vízműtelepnek kiszemelt területen előfordult Körös rombolásról. A víz a félsziget közepén tört át. A mérnöki hivatal azonnal megtette a szükséges intézkedéseket, hogy az áradás a rendes mederbe visszatereltesse. A munkálatok nagy költséget emésztettek fel.

Balogh Döme nem tartja kielégítőnek, hogy a főjegyző és mérnök kimentek a helyszínére, hanem szakértőket kellett volna azonnal hívni, hogy vizsgálja meg a területet.

A jelentést ellogadták.

Nincs többé lábfájás

És ha ezt el akarja érni, úgy cipőszükségletét okvetlen

ARANYI-nál

a Fő-utcán szerezzé be, mert az ő tőle vett cipőkben a tyuk szem és bőrkeményedés eltűnik. Telefon 512

A Szacsavay-utcai villamosvasut közigazgatási bejárásáról szóló jegyzőkönyvnél:

Weisz Lajos kérte, hogy eszközölje ki a város, miszerint Szacsavay-utcán a sinek a járdától ne 2 méterre, hanem 2 és fél méterre rakassanak le, a gyakori szerencsétlenségek meggátlása céljából.

Árvamegye azon felirata, hogy az O. M. Banknál a készfizetések vétessenek fel; napi-rendre tértek.

Ellenben hasonszellemű felirattal pártolják Esztergommegeyének a borítaladó leszállítása tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratát.

A Szent László-tér aszfaltozása.

A Szent László-tér rendezése tárgyában 100 törvényhatósági bizottsági tag által beterjesztett indítványt azzal terjeszti elő a tanács, hogy mondja ki a törvényhatóság, miszerint a Szent László-tér csatornázása és aszfaltozása 1910-ben keresztülvitessék, 354 ezer korona költséggel s erre kölcsönt vegyen fel. Ha a törlesztés másként nem fedezhető, közköltelemelésre tegyen a tanács javaslatot. Figyelmezteti azonban a tanács a törvényhatóságot, hogy a Szent László-tér rendezésénél sürgősebb dolog is megoldásra vár.

Dr. Adorján Emil fejtegeti, hogy évek óta sürgetik a Szent László-tér rendezését. A város minden részét emelték, csak a Szent László-teret nem. Eösméri, hogy Kolozsvári-utca és a Nagypiac tér rendezése is szükséges, de az egész világon a városok központját fejlesztik előbb.

Belülről kifelé kell fejleszteni. A tanács mumusnak hozza elő a közköltelemelést. Óriási póthiteket fedeznek közköltelemelés nélkül, most pedig már a közköltelemeléssel ijjesztgetnek. A hidak építését vigyék vissza a közutalapról terhére, akkor a kövezetvámalapban lesz fedezet a Szent László-tér rendezésére. A kövezetvámalap bevétele emelkedik, tehát ezt sem lehet figyelmen kívül hagyni. Számadatokkal mutatja ki a bevétel rohamos emelkedését. Ez is garanciát nyújt arra, hogy közköltelemelés nélkül lehet a Szent László-tér rendezését. Elfogadja a tanács javaslatát.

Hann Lajos óhajtja a Szent László-tér rendezését, de azért addig nem szavazza meg, amíg a külvároson nem rendezik legalább a tolyókákat.

Balogh Döme elfogadja, hogy a Szent László-tér ez évben csatornázassék s a jövő évben aszfaltozva legyen, azonban semmiféle adóemelésbe nem megy bele.

Dr. Hoványi Gyula csak azt fogadja el, hogy a Szent László-teret még ez évben csatornázassék. Egyebet nem fogad el. Helyteleníti, hogy mindég azt állítják, hogy Ujváros rovására fejlesztik Olaszit. Ez csak oda dobott frázis. A tanács mindég az egész város részére tett valamit. A város jogilag egy. Ujváros van a hadapródiskola, városbáz, a két piac, s Ujváros mindég megkapta a magáét. A Szent László-teret bármiként burkolják, ezzel lényegileg nem változik a helyzet. Ma sem tűrhetetlen a tér állapota. De a tér rendezését azért mindenki óhajtja. Első sorban a keskeny hidat kellett volna nagyobb, erősebbel kicserélni. Ha a villamos forgalom 5-6 felől kettős vágányokkal találkozna szóval centrális forgalom fejlődne itt ki, ez emelné a tér jelentőségét. — Az egész teret nem aszfaltozná, csak a kocsit utat, hogy a mezőnyöket később parkirozni lehessen. De most ezt sem szavazza meg, csak a csatornázást, hanem várják meg 1911. évet, mert akkor látják a kövezetvám új költségvetését. — De ha közköltelemelünk

is, ezt első sorban azok az utcák követelik, amelyek még teljesen rendezetlen állapotban vannak. Az igazság azt követeli, hogy első sorban legalább minden utca járdát kapjon. Az egész dologról arra a konklúzióra jut, hogy aki nem akar közköltelemelést emelni, az nem szavazhatja meg. Készítsék most el a csatornát s várják be, hogy alakulnak a pénzügyi viszonyok.

A törvényhatóság többsége a tanács javaslatát elfogadta.

A múlt évi zárszámadás.

A tanács beterjesztette a város 1908. évi zárszámadását.

Fried Ferenc nem látja város pénzügyi helyzetét oly rózsásnak, mint azt a zárszámadás feltünteti. A város polgárainak helyzete és a város gazdálkodása ellentétben áll. Luksusz kiadásokra sokat költ a város, de a polgárok helyzetének javítására semmit sem tesznek. Kéri, hogy olyan kiadások is szerepeljenek, amelyek a szegény emberek, a kisiparosok javára szolgálnának.

Dr. Adorján Emil az árszámadás technikai összeállítását fejtegeti. Indítványozza, hogy utassák a számvéviséget, hogy a lerovási rovart nagyobb számokkal nyomtassák; — továbbá a rovatokat csökkentésük s világosabbá tegyék.

Szűcs Géza minden egyszerűsítést köszönettel vesz, fogadják el az indítványokat, azonban jóváhagyás végett terjesszék fel a belügyminiszterhez.

Lukács Ödön válaszol Fried Ferenc beszédére s cáfolja azokat.

Dr. Hoványi Gyula a dr. Adorján indítványával foglalkozik s azokat nem fogadja el, mert feleslegesnek tartja. Ellenindítványt tesz.

Dr. Adorján Emil indítványait azért tette meg, hogy a zárszámadást mindenki könnyen megértse.

Dr. Adorján Emil indítványát s a zárszámadást általánosságban elfogadják s a részletes tárgyalásra tértek.

Fried Ferenc több pontnál szólalt fel. Különösen a járványkórház ügyeivel foglalkozik. Jobb ápolást, külön orvost kíván.

Rimler Károly válaszolt. Konkrét panaszok esetén azonban azonnal intézkedtek. A volt felügyelőt el kellett bocsátani, s most ideiglenes felügyelő van. Terveben van, hogy a gyermekkórházzal egyesítsék a járványkórházat. Akkor rendezettebb állapotok lesznek.

Balogh Döme sulyos kifogásokat emel a járványkórház ellen s kívánja, hogy apáca ápolókat alkalmazzanak ott.

Dr. Weisz Márton védi a tisztiorvosok eljárását. Sulyos betegség esetében naponként többször megvizsgálják a betegeket.

Dr. Adorján Emil annyira fontosnak tartja a kérdést, hogy 48 órai késedelmet sem tűr. Kéri, hogy a legközelebbi gyűlés elé megnyugtató jelentést terjesszen a polgármester.

A színházi díszlet kiadásainál Weisz Lajos szólalt fel. A színház évenként 30000 koronába kerül. Van nyári színház és mégis a téli színházban játszanak s éppen olyan magas díjakat szednek, mint télen, holott azért építették a nyári színházat, hogy olcsóbb helyárak mellett nyáron a szegényebb nép is hozzájusson a színházhoz. A színházgató a tértímet sem fizeti be a városnak egész évben. Ez helytelen. Felveti a katonazene alkalmazását s így 22 zenész csoládot szélnek ereszt a színházgató.

Rimler Károly kijelenti, hogy a színházgató nem tartozik a városnak semmivel. A

tanács engedélyt adott, hogy hűvös időben a téli színházban játszasson a színházgató.

Dr. Adorján Emil nem kifogásolja, hogy a téli színházban játszanak. De ezzel a körülménnyel meg van cáfolva, hogy olyan sürgős volt a nyári színház építése. Évről-évre nagy áldozatokat hoz a város a színházgatóra, mikor az építési költség amortizációját fizeti.

Hlatky Endre; rámutat, hogy a téli színházban nem tudja tűrni a meleget. De a téli színházi előadások valódi oka, hogy ott javításokat kell eszközölni. Abban nincs igaza a színházgatónak, még a maga szempontjából sem, hogy a téli árakat tartja meg. De a cél is az volt, hogy a szegény nép olcsóbban jusson a színházba.

Köszeghy József védekezik, hogy a színháznál nincsenek olyan bajok, amiket felhoznak. Esős időben a közönség nem jár a színházba.

Szűcs Géza szintén kijelenti, hogy a színházgató nem tartozik jelenleg a városnak.

Dr. Adorján Emil kifogásolja a villamos-telep vezetését s kereskedelmi igazgató alkalmazását kívánja a mű élére, bár elismeréssel van a telep jelenlegi műszaki igazgatója iránt. A villamosmű szabályrendeletének megváltoztatását kívánja, ilyen irányban.

Rimler Károly elismeri ennek az igazgatót, de a miniszter rendelte így a felügyeletet és vezetését. Igyekezni fognak, hogy az őszszel megváltoztassák a jelenlegi tarthatatlan állapotokat. Dr. Károly Irén javaslatára meghívták az ország legelső szaktekintélyét s ennek tanácsát várják meg.

Dr. Adorján Emil indítványt tesz, hogy mondják ki, miszerint az őszszel foglalkozik a villamosmű szabályrendelet módosításával.

Az indítványt azzal fogadják el, hogy még ez évben foglalkoznak a szabályrendelet módosításával.

Fried Ferencz, Rimler Károly hozzászólása után a zárszámadást, az alapok és alapítványok zárszámadásaival együtt elfogadják.

Interpellációk.

Fél 8 órakor került sor az interpellációkra.

Dr. Hoványi Gyula a kórház-utcai csapadékvíz levezetése tárgyában interpellál. Nem a multkori felhőszakadásról szól, hanem rámutat, hogy hegyi utcákat nem a rendes eljárás szerint kell csatornázni. Egyszerű esőzésznel a pincék megtelnek, nagy tömegű sarat hoz le a víz a Rákóczi-utca. Egy 6 éves gyermeket kimentettek; gerendákat hoz le a víz. Ezeket az állapotokat szólni kell. Hiba van a szabályozásnál. 3 nagy nyílt árok levezette ezelőtt a hegyi vizet a Páris-patakba. De most csatornát csináltak z ebbe akarják a vizet vezetni. De a szűk csatorna nem képes a hegyi vizet levezetni, s így az áradás leömlött a Fő utcára, de egy házat is elvitt. Segíteni kell, vagy a csapadékvíz csatornát építsék ki, vagy másként a hegyi vizet vezessék be a Páris-patakba. Sürgős intézkedést kér.

Kapcsolatosan kéri, hogy a Páris-patak rendezését jól számítsák ki, nemcsak a normális vizeket, de a nagyobb felhőszakadásra is tekintettel legyenek. Kéri, hogy kellő figyelemmel legyenek a kérdés megoldásánál.

Rimler Károly már utasította a főmérnököt, hogy a leggyorsabban meg kell oldani a Kórházutcai állapotokat, sőt már a terv is kész s a jövő hónapban a közgyűlés elé kerül.

Köszeghy József szaksterű felvilágosítást nyújt. A Páris-patak terve már kész s felül van bírálva. Teljesen megfelelő lesz a terv a leg-

Fürdői közönség figyelmébe!

Utazókosarak, bőröndök, kalapkoferok, fürdői ajándéktárgyak, üveg- és porcellántárgyak, esernyő- és sétatobok, harisnyák, övek, női kiegészítők, nyakkendők, pénz-, szivar- és dohánytárcák, tajtékpiák, gyermekjátékok állandóan alkalmi vételárért szerezhetőek be.

FRISS ÉS TSA

KORONA ÉS FILLÉR BAZÁR
Nagyvárad Rákóczi-ut

Telefon 130.

nagyobb víz levezetésére is. Kifejtette, hogy a Kórház utcai állapotokon is megfelelően segítve lesz.

A választ tudomásul vették.

Balogh Döme a csendőriskola ügyében interpellál. A nagy áldozattal nem ál arányban az elérhető előny.

Rimler Károly választ tudomásul vették. A szerződést már aláírta a belügyminiszter.

Hann Lajos a tüzoltó egyesület által beszerzett tolólétra részére fedett helyiséget kér.

Rimler Károly kijelenti, hogy a megfelelő szín már elkészült.

Este 8 órakor rekesztette be a főispán a közgyűlést.

A még hátra levő ügyeket ma, pénteken délután tárgyalják.

Közvetlen vasuti összeköttetés

Debrecen és Arad között.

Nem csekély fontosságú az a vasuti vállalkozás, amelynek most jut el hozzánk a hire. Egy társaság vállalkozott arra, hogy Debrecen és Arad között közvetlen vasuti összeköttetést létesít. Az Alföld kereskedelmileg és iparilag visszamaradt községeinek föllendülése fogja az új vasutvonal megnyitását követni, amely azonban Aradra és Debrecenre nézve is az előnyök egész legióját hozza magával. Bennünket biharmegyeieket is érdekel a dolog, mert a vasut nagy része a megyén fog keresztül menni.

Ugyanis a társaság Szalontától kezdve Berettyóújfaluiig rendes nyomtávolu gőzüzemre berendezett vasut kiépítését tervezi, sőt már az előmunkálatok is megkezdődtek.

A vasut iránya Szalontáról kiindulva: Mezőgyarak, Mezőgyán, Nagyarosi, Zadány, Komádi, Magyarhomorg, Kőrmösd, Mezősas (esetleg Zsáka, Furta) Berettyószentmárton végállomás: Berettyóújfalui.

Ennek a vasutnak folytatása lesz a Szalontáról Csermő felé kiépítendő vasut, amely közvetlenül Araddal lévén összekötve miután a Berettyóújfalui—derecskei szárnyvonal megépítése is tervezetik, Debrecen közvetlen egyenes összeköttetést fog nyerni Araddal.

A kereskedelmi miniszterium ezekre a vasutakra az engedélyt már megadta s az építés is erősen halad, mert az érdekelt községek csaknem mind hozzájárultak a költségekhez, még csak Berettyóújfalui hiányzik, mely község nagy összegű hozzájárulását ahhoz köti, hogy az új vasut bekötő állomása Berettyóújfalui legyen. Erre nézve most folynak a tárgyalások.

A szabadkai gyilkosság.

A letagadott vallomás.

A szabadkai ügyészséget tegnap óta ismét a Haverda-ügy foglalkoztatja, amelyről már azt hitték, hogy kiderítették minden részletét. Most előlről kezdenek a munkát, mivel Jánossy Aladár, Haverda Mariska vőlegénye tudvalevőleg eddig tett összes beismerő vallomását visszavonta.

Tegnapelőtt történt a börtönben az érdekes fordulat. Jánossy Aladár, aki május 19-én töredelmes beismerő vallomása után nap-nap után jelentkezett a vizsgálóbírónál és minden alkalommal tudott valami új részlettel szolgálni, amely megvilágította Haverda Mariska és Vojta Antal bűnös szereplését, tegnap ismét kihallgatásra jelentkezett. Ez alkalommal a már megtört bűnös cinikusan kijelentette, hogy mindaz, amit eddig vallott, hazugság, mert nem ő a gyilkos. Kijelentette, hogy Haverda Mariskáról »rágalmakat« mondtak s csak a lelki presszió alatt játszotta a bűnös szerepét, hogy így Haverda Mariskát és Vojta Antalt is magával rántsa.

Jánossy Aladárt tegnap ismét kihallgatták, de ezúttal is megtartotta tagadó álláspontját.

— Tudom ki a gyilkos — mondta ismét — tőle tudok minden részletet.

Arra a kérdésre, hogy ki hát a gyilkos nem ad felvilágosítást.

— Nyomozzák ki az urak — mondta nyugalmával.

A váratlan fordulat újra nagy munkát ad a nyomozó hatóságoknak. Egy hónap óta a vizsgálóbíró már teljesen befejezte a bűnpör anyagának az összeállítását és már azt is elhatározták hogy a főtárgyalást októberre kitűzik. Erről természetesen most aligja lehet szó.

Az ügyész Jánossy tegnapi vallomását is jegyzőkönyvbe vette. Egyben megindította a nyomozást annak kiderítésére, hogy ki bírta Jánossy beismerő vallomásának a visszavonására. Erre vonatkozólag több kihallgatás történt ma délelőtt, amelyekről azonban semmi hír sem szivárgott ki. Valószínű, hogy a nyomozásnak eddig nincsen eredménye.

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjenek.

* **A gyermekvédő liga adománya.** Bihar megye és Nagyvárad város területén a gyermeknap alkalmával 5000 korona gyűlt össze, melyet Glac Antal főispán a központnak meg is küldött. A központ tegnap hálás köszönetét nyilvánította a megye és város közönségének áldozatkészségeért s egyidejűleg a begyűlt pénzből 2500 koronát visszaküldött oly megjegyzéssel, hogy annak felét a nagyvárad népirodának, másik felét pedig a züllésnek indult gyermekek felségélyezésére fordítsák.

* **A hatósági mézarszék felállítása.** A husvizsgálat tárgyában kiadott 54300—1908. sz. rendelet 98. §-ának rendelkezése értelmében a két hónapos kort meghaladó, de a teljes fejlettséget még el nem ért szarvasmarha husa csak miut »növendékhus« árusítható oly mézarszékben, ahol ezzel együtt még csak bivalyhus méhető ki. Felhívom tehát mindazon iparosokat, kib növendék marhák és bivalyok levágásával, illetve növendékmarhahus és bivalyhus elárúsításával foglalkoznak, hogy az ilyen husok elárúsítására külön mézarszékéről, illetve

elárúsító helyről gondoskodjanak s hogy az ilyen mézarszékét kívül »növendékmarhahus«, »bivalyhus« felirattal lássák el. Azon mézarszék-sok, kik ilyen külön mézarszékét felállítani nem szándékoznak, az általuk levágott növendékmarha és bivaly husát csak az egyidejűleg felállítani rendelt »hatósági huszék«-ből árusíthatják. Ezen rendelet t. év augusztus hó 1-én lép hatályba. Mindazon mézarszék-sok, kik ezen rendeletet megszegik, kihágást követnek el s az 54300—1908. sz. földmiv. min. reucler 119. § a alapján esetenként 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesznek büntetendők. Nagyvárad, 1909. június 23. Gerő Armin főkapitány.

* **Tiszteletbeli rendőrbiztos.** Glac Antal főispán a tegnapi városi közgyűlésen Vadász József városi irnokot tiszteletbeli rendőrbiztossá nevezte ki.

* **A bornyilvántartási füzetek lebélyegzése.** A m. kir. földmiv. miniszter urnak 65144—VIII—2—1909. számú leirata értelmében felhivatnak az összes bornyilvántartásra kötelezettek, hogy a bornyilvántartási füzetek díjtalan lebélyegzése végett Nagyvárad város polgármesteri hivatalánál I. emelet 4. sz. szobában haladéktalanul jelentkezzenek. Nagyvárad, 1909. július 7-én. Gerő Armin, rendőrfőkapitány.

* **Idegen tanítók Nagyváradon.** Az északkeleti magyarországi izraelita tanítóegylet tagjai tanulmányi köruton járnak most be az ország egy részét. A mintegy 30 tagból álló csoport tegnap Nagyváradon utazott keresztül s az egész napot itt töltötte. Gábel Jakab nagyvárad i. z. polgári iskolai igazgató vezetése és kalauzolása alatt megtekintették a város nevezetességeit, meghallgatták a városi közgyűlést, este pedig a Püspök-fürdőbe rándultak ki.

* **Pusztulás a szőlőhegyen.** Említettük, hogy a nagyvárad hegyen nagy pusztítást visz végbe a szőlőültetvényeken vagy a fűrt-peronospora, vagy a lisztharmat, vagy valami ismeretlen szőlőbetegség. A nagyvárad hegyi választmány a veszedelem megvizsgálására céljából szakértő kiküldését kérte a minisztertől. A földművelésügyi miniszter Kiss Ernő biharmegyei vincellériskolai tanárt küldte ki, aki tegnap megérkezett Nagyváradra s megvizsgálta a megtámadott szőlőket. Megállapította, hogy a fellépett veszedelem, mely már majdnem egészen tönkre tette a nagyvárad hegy ez idei termését, nagymérvű peronospora. Ha az esős idő tovább tart, az egész idei termés teljesen tönkre megy. Figyelmezteti a szőlősgazdákat, hogy minden esetre azonban részgáliccal a legszorgalmasabban permetezzék a termésnélküli szőlőket is, mert oly nagymérvű a baj, hogy ha nem permeteznek, a jövő évi termés is elpusztul, mert a venyigéjét is tönkre teszi a szőlőnek a peronospora. A veszedelem szőlősgazdáinknak óriási kárt okozott már eddig is.

* **Honnét került a hamisított liszt.** Tegnap számunkban említettük, hogy a püspökudányi vasutállomáson négy waggon lisztet foglaltak le, mert gypsszel volt keverve s hogy állítólag ez a nagymennyiségű liszt Nagyváradról származott. Illetékes helyről arról értesülünk, hogy ez a lisztmennyiség a nagyvárad malmokból nem került ki.

Figyelmes,
finom női
kiszolgálás

Hideg konyha

PAIZS BÉLA
A VILÁG KÖZEPÉHEZ
BETHLEN-UTCA
vendéglője és
kert-helyisége

Kőbányai sör. — Tisztán kezelt borok. — Csaladok részére külön lugasok.

Minden este
cigány
zene.

Kitűnő tekepálya.

* **A kamara értesítése.** Az angol szabadalmi törvény 27 § a a gyakorlatbavétel tekintetében fontos rendelkezéseket tartalmaz. Legutóbb ezen § ra vonatkozólag új eljárási szabályok léptek életbe, amelyek a külföldieket is közelebbről érdeklik. Ez okból a szabályok a szabadalmi közlöny f. évi július hó 1 sői számába közzétették. Azzal hozzuk ezt az érdekeltek tudomására, hogy a szabadalmi közlöny jelzett száma a hivatalos órák alatt reggel 8-tól délután 2 óráig a kamara irodájában megtekinthető. Nagyvárad, 1908 július hó 7. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Huzella Gyula m. kir. keresk. tan. elnök. Dr. Sarkadi Lajos titkár.

* **Szerencsétlenség a fegyverrel.** Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap Hosszupályi községben. Egy ottani fiatal legény fegyverével véletlenül mellbe lőtte magát, úgy, hogy a szerencsétlen legény oly súlyos sérülést szenvedett, hogy most élet-halál között lebeg a debreceni kórház sebészeti osztályán, ahová gyorsan beszállították. A szerencsétlenül járt legény Szabó József, hosszupályi lakos. Különös passziója volt mindig, hogy kilences flóbertpuskájával lövöldözhesse. Tegnap délután is kiment a falu végére, hogy pacsirtákra lövöldözzön. De még utközben megtörtént a szerencsétlenség. Szabó József véletlenül megrántotta a puská ravaszát és a fegyver elsült. A belőle kiröppenő golyó a szerencsétlen fiatalember mellébe furódott és közel a szívéhez sebesítette meg. Szabó József eszméletét veszve, véresen bukott a földre és úgy találtak rá később az arra járó-kelők, akik beszállították lakására. Onnan pedig szerda délelőtt behozták a debreceni kórházba, ahol a sebészeti osztályon nyomban gyógykezelés alá vették. Délben visszanyerte eszméletét, úgy, hogy Orosz László rendőrfogalmazó kihallgathatta. A szerencsétlen alig hallható hangon kérdezte a fogalmazótól:

— Tekintetes ur, vajjon meggyógyulok-e? Később ismét rosszabbodott állapota, elannyira, hogy a kir. ügyészség is intézkedett, hogy a vizsgálóbíró hallgassa ki Szabót, akinek állapota oly súlyos, hogy fölépüléséhez alig van remény.

* **Elakadt gyorsvonat.** Tegnap este a Budapest felől jövő gyorsvonat egy teljes órai késéssel érkezett be a nagyvárad pályaudvarra. A vonatot hét óra után hiába várták, míg egyszer telefon értesítés jött az állomásfőnökönek, hogy a vonat Mezőkeresztesen vesztegel, mert a gép felmondta a szolgálatot. Az értesítésre egy készenlétben álló nagymozdony, mely a gyorsvonatot szokta Nagyváradról Kolozsvár felé továbbítani, teljes gyorsasággal robbogott Mezőkeresztesre, ahol már vártak a gépre. A segélymozdony utközben minden tartózkodás nélkül oly szédülétes sebességgel robbogott, hogy a pályaudvarokon mindenütt feltűnést keltett. A segélymozdony Mezőkeresztesről nyolc órára Nagyváradra hozta a gyorsvonatot, melynek utasai már azt hitték, hogy Mezőkeresztesen fogják tölteni az éjszakát.

* **A sarkadi pénzhamisítók ügye.** A sarkadi pénzhamisítókat még nem hallgatta ki a vizsgálóbíró. A nagyterjedelmű ügy ugyan is oly messzeágazó, hogy annak teljes befejezése igen sok időt fog igénybe venni. A 15 tagú banda minden tagja igen rafinált és erősen bizik abban, hogy fel fogják őket menteni. A tegnapi nap folyamán Sz. Kovács Imre, ifj. Sz. Kovács Imre és Sz. Kovács Imréné védőket

is neveztek meg. A család védője dr. Dukesz István nagyvárad ügyvéd lesz, aki tegnap meglátogatta a pénzhamisítókat és el is fogadta a védői tiszteletet.

* **Szerencsétlenül járt erdőmunkás.** Gyigyisenből értesülünk, hogy ott a La Roche és Darvas cég szolgálatában levő László Péter nevű favágó, ki az erdőn dolgozott halálos balesetnek esett áldozatul. A nevezett munkást a heggyől legördülő fatömb ütötte agyon. Vizsgálat folyamatban van.

* **A vadorzók fegyverei.** A jövő évben tartandó bécsi nemzetközi vadászati kiállításon a magyar vadorzóktól elkobzott fegyvereket is ki akarja állítani a rendezőség. Tegnap kérelmet intézett a kiállítás vezetősége Bihar megye alispánjához, hogy a biharmegyei vadorzóktól elkobzott fegyvereket is küldjék fel. Bihar megyében az elkobzott fegyverek száma százakra megy. Talán sehol az országban nincsenek úgy elterjedve a vadorzók, mint Bihar megyében, ahol nem egy község van, melynek bírója is vadorzó. A megyéből elkobzott fegyverek némelyike még a régi kovács puskák közül való, vannak aztán olyanok, melyeket maguk a vadorzók tákolnak össze. Szóval a biharmegyei fegyverek igen érdekes helyét fogják képezni a kiállításnak, ha az alispán azokat felküldi. Kár, hogy nincsen meg minden elkobzott fegyver a megyeházán, aminek az az oka, hogy jórészt elárverelték, de a megmaradottak is tekintélyes számot tesznek ki.

x **Megtakarítja a fürdőzéseköltségeit,** aki Biharvármegye legkellemesebb és legolcsóbb nyaralóhelyén a révi Zichy barlanghoz kimegy. E gyönyörű természeti szépségekkel megáldott helyen most nyílt meg a kényelmes, modern 16 szobás »Luiza«-szálloda, ahol olcsó áron kitűnő ellátás kapható. Remek kirándulóhelyek, a Sebes-Körözs partján készített jó karban tartott turista utak, külön vasutiállomás és egészséges, ózondus levegő teszik ezt a kirándulóhelyet oly kellemessé, hogy aki egyszer megismeri, ide mindig visszavágyik. Kitűnő ellátásról a nagyvárad közönség előtt jól ismert Grósz József vendéglős gondoskodik, aki kizárólag az uradalom tisztán kezelt körösvölgyi borait méri ki.

x **Nemzeti kert.** Kecskeméthy István kert utcai »Nemzeti-szálloda« kerthelyiségében minden este belépődíj nélkül mozgatóképp előadás tartatik. A mai műsor a következő: Tengeri útközlet (szenzációs). A másoló bosszúja (szenzációs bohózat). Anyátlanul (dráma). Viszsaemlékezés a kandalló mellett. Keresd meg kenyeredet. Nelly a szép szobaleány.

x **Tündérváros Nagyváradon.** Mert csakugyan tündérvárosnak lehet nevezni Paizs Béla vendéglős kertjét, — a melyet a »Világközpéphez« címez és a Bethlen utcában van. Vannak ott gyönyörű szállólugasok — családok és magán társaságok részére — téli és nyári kuglizó, rossz idő esetén fényes tedett helyiség.

Meggyilkolt legény.

Hosszuaszeről értesít tudósítunk, hogy ott tegnap éjszaka ismeretlen tettes meggyilkolta Buibás Togyer odaváló legényt. Két golyó hatott át a legény testén, azonban a vérengző gyilkos még a haldokló fejét egy kaszával is össze-vissza vágta. Az eset nagy izgalmat keltett a faluban.

Részletesen a következőket adjuk az esetről:

Hosszuaszerő községben tegnapelőtt este kalákára gyűlt össze a község fiatalisága. Vig mulatozás közben gyorsan telt az idő. A legjobb kedvet azonban megzavarta két legénynek összetűzése. Buibás Tivadar, akinek a

bátyánál Buibás Nyisztornál volt a kaláka, egy leány miatt összeszóalkozott Poka Togyerrel.

A két legény már régóta rossz viszonyban volt egymással a nevezett leány miatt. Mind a kettő szerette a lányt s egyik sem akart róla lemondani. Mindketten vártak a kenyértörésre, mely tegnapelőtti mulatozáson meg is történt.

Buibás Tivadar nem mozdult a leány mellől s ezért Poka Todor összetűzött vele. Már verekedni kezdtek, mikor a jelenlevők szétválasztották őket. Erre Buibás Togyer eltávozott.

Mikor a mulatozás végén hazatértek a legények, Poka Togyert egy ismeretlen legény az utcán, ép a Poka lakása előtt megtámadta s revolverből kétszer rálőtt. Mindkét lövés talált. A szerencsétlen legény félholtan rogyott össze.

Erre a gyilkos előrontott s egy kaszával összevagdalta a megtámadott fejét. Mire segítség érkezett, a gyilkos eltűnt a sötét éjben. A legény még él, de beszélni nem volt képes s pár percnyi vergődés után meghalt, anélkül, hogy megnevezhette volna gyilkosát.

A vizsgálat megindult s valószínű, hogy haragosa Buibás Togyer ölte meg, kit csak ma délelőtt fognak kihallgatni.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Péntek: Vigyázz a nőre, Góth-pár bucsufellépte.

Szombat: Gül-Baba.

Vasárnap délután: János vitéz, este: Naftalin, Vendrei és Tapolczay felléptével.

Hétfő: Osztrigás Mici, Vendrei és Tapolczay felléptével.

Kedd: Ugyanaz.

TÁVIRATOK.

Huszezer keresztényt lemészároltak

Konstantinápoly, jul. 8. Az »Ozmann Lloyd« interviewot közöl egy Aduából visszatért örmény képviselővel, aki a kamara által kiküldött vizsgáló bizottság tagja. A képviselő kijelentette, hogy az aduai vilajetben 20,000 keresztényt, közöttük 17.790 örményt és 608 mohamedánt öltek meg. A keresztényeknek hatszor annyi házat gyújtották fel, mint a mohamedánoknak. A haditörvények ék részrehajló. Az élethossziglani börtönre ítélt aduai örmény metropolitát nem terheli felelősség a zavargásokért.

A perzsa forradalom.

Teherán, július 8. Az angol és orosz ügyvivők elhatározták, hogy a nacionalisták katonai vezéreivel löbbé nem tárgyalnak. Bár lehetséges, hogy az a jelentés, amely szerint egy orosz szakasz elhagyta Bakut, hogy Teheránba menjen, hogy feltartóztassa a nacionalisták előnyomulását, beigazolást nyert: Liakov mégis minden pillanatban el van készülve a támadásra. A sah csapatai száz katonával gyarapodtak.

A Balatonmenti vasut megnyitása.

Budapest. július 8. Ma nyílt meg a balatonmenti vasut. A megnyitáson Kossuth Ferenc helyett Sztérenyi József államtitkár jelent meg. A megnyitáson részt vettek Balatonfokon a hercegprimás vendégelte meg.

KÖZGAZDASÁGI

Elpusztított termés.

Most, hogy az aratás kezdetét vette, tünt ki legutóbb, hogy az idei abnormis időjárás, a késői hideg eszések mily nagy károkat okoztak. Azonban ép ott, hol legkevésbé tett károkat az időjárás s hol a legszebb termés lehetett volna, Biharudvariban, az ugynevezett hesseni légy tette teljesen tönkre a gabonatermést. Ez a veszedelmes rovar oly mennyiségben jelentkezett az idén Sárréten. A gazdák mindent elkövettek, hogy védekezzenek a hesseni légy ellen, azonban ez nem sikerült, épp a rovarok tömeges fellépte miatt. Az alig lencse ragyasú rovar a gabora kalásztámadja meg s csupán szakértők képesek megállapítani pusztításukat, mely a kalász eifonynyadában nyilvánul.

A biharudvari határ teljesen tönkre van téve még azt sem kapták meg a gazdák, amit elvettek. A minisztérium kiküldte Jablonszky József rovarügyi felügyelőt, ki megvizsgálta a termést s megállapította a hesseni legyek pusztítását, mely alapon az ottani gazdákodók 2 harmad részbeni adóelengedésben részesültek. Az elpusztított terület meghaladja a 6000 holdat. A kár tehát óriási és szomorú következménnyel járul az amugy is szegény lakosságra.

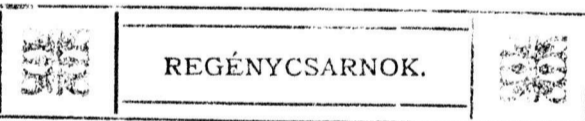
Nemzetközi talajmívelő gépverseny Mezőhegyesen. A nemzetközi talajmívelő gépverseny augusztus hónap 9-től 22-ig a mezőhegyesi állami ménesbirtok gazdaságában fog folyni. A gőzgépes szántógépekkel augusztus 9-én, a robbanó motoros szántógépekkel pedig augusztus 16-án kezdődik a verseny. A nyilvános bemutatások augusztus 20-án és 22-én lesznek, míg a zsűri K. Jónás Ödön műegyetemi tanár elnöklésével 21-én tartja záró ülését, melyen a díjak odaítélése felett véglegesen dönt. A rendezőbizottság, különösen pedig Jeszenszky Pál az O. M. G. E. ügyvezető titkára, ifj. Sporzen Pál gazdasági akadémiai tanár és Karkovanyi Ákos minden lehető elkövetnek a siker érdekében. A versenyre számos bel- és külföldi gyáros jelentette be részvételét, a jelentkezések azonban még folynak.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Elpirult viziló. Névtelen levélre nem szoktunk válaszolni, magánlevélben annál kevésbé. Poste restante leveleket csak a Pesti Hírlap apró hirdetései közt szoktak kérni; egyébként a levelezés első szabálya a név aláírása. A névtelen levelező eleve lemond arról a jogáról, hogy választ várjon. Ezúttal mégis kivételesen felelünk, a választott jelige alatt. A »Vigyázz a nőre« c. malaeságot kritikusunk nem olvasta el előre, a fővárosi lapokban sem olvasta az ismertetéseket, különben előre figyelmeztette volna a közönséget, hogy a színházban »csak uraknak való« előadás lesz. A színügyi bizottság ülésén az igazgató bejelentette, hogy a darab kihuzásokkal fog menni; ha a meghagyott részek is ilyenek, milyenek lehettek a kihuzottak? Ez az igazgatói bejelentés lehetett magyarázata, hogy olyanok is megnézték az előadást, kik külön-

ben el nem mentek volna. Ami azt a kívánságot illeti, hogy ha a darab ocsmányság, hagyja ott a kritikus, hát elhíheti, hogy akárhányszor igen szívesen megtenné. De akkor legyen szíves magyarázni, hogyan írjon kritikát? S mire írta volna ön négyoldalas névtelen levelét? Végül ha önnek rosszul esik, hogy a közönség izlése ellen is tettünk kifogást s ezt a kifogást magára is vette, erre csak azt feleljük: akinek nem inge, ne vegye magára. Nem egyesekről írtunk, hanem a többségben jelentkező közönségről. A többség pedig igenis »csillagó szemekkel« élvezte a legvaskosabb trágárságokat. Hogy ön köztük volt-e vagy sem, az az ön privát dolga, melyhez semmi közünk, mi nem X-ről vagy Y-ről írtunk. Viszont vannak másnak is privát dolgai, melyhez másnak abszolúte semmi köze. Ezt jó lesz szem elől nem téveszteni. A művészet ügye ellenben nem privát, — hanem közügy, a melyet az elszennyesedéstől megóvni: mindnyájunk kötelessége. A »Vigyázz a nőre« egyszerűen a francia színpadi irodalom söpredéke, alja, amelyet Párisban a külváros piszkos kis zugszínházaiban adnak elő Óriási a távolság a francia irodalom előkelő színvonala és a Vigyázz a nőre közt; na gyobb, mint az Institut és a kloaka közt. Párisból épp a kloakák tartalmát kell szállítani nach Grosswardein? Az a körülmény, hogy éppen ennek a szennydarabnak az előadására a füllesztő hőség dacára zsufolásig megtelt a színház, arra vall, hogy az ilyen minék óriási közönsége van »intelligens« városunkban. Erre a sajnálatos tünetre kötelességünk volt rámutatni s ez ön levele is, de másoknak névvel aláírt s eljárásunkat helyeslő levelei arra vallanak, hogy felszólalásunk nem volt hiábavaló. Szenny csak addig kerülhet a Szigligeti-színház színpadjára, míg a közönség jó izlése el nem söpri. A Pece partján vagyunk ugyan, de a Pecebeli nektár mégsem kell Thália templomában mérni. Ezek elmondásával tartoztunk — a közönségnek.

K. P. Tévedésből történt. A nyomdában a kéziratból kihagyták a két nevet. Csillag Sándorné zongoratanárnő magánvizsgáján Hilf Honka és Buday Katalin több klasszikus darabot adtak elő, meglepő szépen s igazolták, hogy kitűnő oktatásban részesültek s ezen oktatásnak meglepő eredménye is van.

REGÉNYCSARNOK.

HUSSON ORVOS.

REGÉNY

Írta: Charles Masset.

Fordította: Sz. I.

(Folytatás.)

4

Ön tehát felismert ebben a maskarában? kiáltott fel élénken... Nemde furcsán vagyok öltözve, és testhez álló ruhám szörnyen illik? Ah! Megtestesedtem s egyidejűleg hajam is megszőrkült. Igaz, nem találja, hogy megváltoztam?

A nő tagadólag intett fejével. — Nem, Rosiéres ur...

S egyidejűleg, gondolatát kiegészítve, szeméi a marquisra tekintettek, mintha kérdezni akarná, hogy róla is így nyilatkozhatik-e.

A marquis, ugylátzik, megértette a félve kérdő tekintet jelentőségét, mert így szólt: — Ön mindig szép, Sophie! bár a fekete ruhában olyan, mint egy apáca és arca kissé halvány.

— Őa ugy találja? — mormogá; — e szerint a bánat nem öregit.

A marquis zavart arcot mutatott, és bajszát tépdeste. Míg leghosszabb szünet következett, melyet a bálterem zenéjének kábitó accordjai töltöttek be.

— Sok gondot okoztam önnek, tudom, — mondta végül Rosiéres ur így hangon — s ezért gyakran teszek szívesen magamnak. De emlékezzék vissza, hogy nem rajtam

mult, hogy a dolgok jobb fordulatot nem vettek, és ha ön akart volna...

— Azt tettem, a mit tennem kellett válaszolá Husson Sophie; most sem akarok más-ként. Minek bolygassuk ezt? A mult csak mult marad.

— Igen, fájdalom! sohajtá a marquis; de bármiként legyen, ön kedvezőtlen vélemény-nyel van rólam. Ön engem teledékanynek, könnyeiműnek, özönnek tart?

A nő ismét tagadólag rázta fejét. — Nem, nem, mondá, — én sokkal könnyeiműbb voltam önnél, és azért igazságos, hogy bűnhődjem.

— Hát azért burkolja magát e mogorva, fekete ruhába? — kiáltott fel a marquis előbbi szeles modorában. Ah! Sophie, hol vannak azon idők, midőn ön fehérbe öltözött és a Saule bálban együtt táncoltunk?

Sophie elpirult és élénk kézmozdulattal csendre inté, míg szeméi a gyermeket keresték, ki elhagyta rejtekét.

Lőrinc bémésködve szemlélte e szép urat, ki oly bizalmasan csevegett néjével. Emaz feléje fordult. — Készülj Lőrinc, mondá, mindjárt megyünk. Adja ide a keztyűjét marquis ur, majd gyorsan megvarrom.

Rosiéres ur elmélyedt a gyermek szemléletében, kinek jelenléte eddig kikerülte figyelmét. Nehány percnyi hallgatag szemlélet után szeméi Husson k. a-ra szegezte és saját-szerű, megindult hangon mormogá: — Ez ő, nemde?...

Husson k. a. igenlő mozdulatot tett. — Engedje meg, hogy átkaroljam, — folytatá aázatos, esdeklő hangon.

— Lőrinc, mondá Husson k. a. jöjj, s öleld meg keresztatyádat.

A gyermek meglepetve, lesütött, félszenkedező szemekkel közeledett a pompásan öltözött idegenhez, ki a megindulás kifejezésével mosolygott feléje. Midőn Rosiéres ur közelébe ért, ez karjai közé vette, egy pillanatig magasa emelve tartotta, és hirtelen két szenvedélyes csókot nyomott arcára. — Azután karszékre ült és Lőrincet térdei közé vette.

A gyermek, bár még kissé félénk, nem érezte magát veszélyezve.

E pompás ur, ki történetesen keresztatyja, ép jókor jött szíves ölelésével, hogy behagassza a sebet, melyet az arany-gombos jelmezes nő fellépése önértetén ütött. Ha merne, Rosiéres ur selyem nadrágához surlódnék: anyi bátorságot már vett magának, hogy megtapogassa a köpeny arany paszomántját; ráhajolt a kellemes illatot terjesztő csipkehullámokra és azt hitte, hogy tüdőre regébe merült; felnyitotta nagy szeméit és mosolygott.

— Egészen csinos, mondá Rosiéres ur kezével a gyermek haját simogatva és Sophiera tekintve, ki remegő ujjakkal varta az elszakadt keztyűt; — azután Lőrinchez fordult: — Hadd látom, mondá — nézz meg jól kicsikém emlékszel-e még keresztapádra?

Lőrinc belemerítette fekete szeméit a marquis barna szeméibe és nagy zavarában el-nén ut; nem mert se igent, se nemet mondani

(Folyt. köv.)

A szerkesztőnével folytatás

Dr. VUOSKICS GYULA

Közgazdasági Bank Részv.-társ.
Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám.

Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz.

Betétek után tiszta

5%

kamatot fizet.

Apró hirdetések

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűből 8 fillér.
A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban: Szilágyi
— — Dezső-utca 5. sz. alatt. Telefon szám 263. — —

Görög oldalon

két szomszédos 6 és 8 holdas szőlő együtt vagy külön eladó. Molnár Imre Szilgigeti-utca.

Tündérvkert

Paizs Béla vendéglője a Világközepéhez Bethlen-utca. Egész éjjel nyitva. Frissen csapolt sör. Tisztán kezelt borok. Hideg és meleg konyha. Családrészére külön szálló lugások. Kötöny tekepálya.

Bártfai cukrász.

Fő-ú, Gerlicsi-ház. május 1-től kötöny fagyaltot és jeges kávét készít naponta változatosan. Ugyan ott tisztán és tea vajból készült tészták és torták kaphatók darabonként 8 fillér Minden e szakba vágó megrendelést a legutányosabban fogad ok el.

Kepes Elek

orvosi kötszerész és keztyűs, Nagyvárad, Sas-száloda. (Passage.) Készíték saját műhelyemben a legkomplikáltabb sérvekre kitűnő sérvkötőket továbbá háskötőket, gummi harisnyákat, egyenes tartókat, betegápolási cikkeket és minden e szakmába vágó munkákai a legutányosabb árban, jótállás mellett. — Szarvasbőr-lepedőket és vánkókat, valamint mindennemű másféle szarvasbőr-munkákat is készítek a legjobb kivitelben. Késztyű tisztítást és mindennemű javítást is felvállalok. Nők és férfiak részére külön próba-terem.

Kalapok

a legjobb minőségben és a legdivatosabb formákban Reichard áruházában kaphatók.

Csak a hölgyeket érdekli,

hogyan hosszú éveken külföldön voltam és tanulmányutam befejezte után

Nagyváradon,

Arany János-utca 2. szám

alatt női ruhaszalont nyitottam.

Készítek modern princess-ruhákat, angol kosztümöket, izléses toaletteket, stb. stb.

Kitűnő kifogástalan szabás.

Rendkívül olcsó árak.

:: Egyetlen kísérlet meggyőz mindenkit. ::

A hölgyközönség pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Heller Jakab.

EUROPA

nagyszálloda

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Tulajdonos: Fülöp István.

Szigoruan szolid családi mulatóhely. Nagyvárad legszebb — vadregényes kerje a hegy tövében. Minden este elsőrangú mozgófénykép előadás. Kiszárolag saját süretelestü borok. Frissen csapolt kőbányai sör. Estéknént cigány zene. Kifogástalan magyar konyha. Polgári árak.

«Félreértések»

elkerülendők.»

Gyöngyvirág Fantasie.

Csodálatosan természetes virágillat, melynek parányi érintése által lehéremün, keztyűn, levélpapíron, ruhabélésen, haj vagy kézen, mivel szeszmentesen készül, elragadó finomságával kiváló tartósan használható, pecsétet nem hagy, csinos toronyalakú fadobozban

3 koronáért kizárólag

BERGER SÁNDOR

«Savoly» illatszertárában

Nagyvárad, Bémer-tér kapható.

Postai szétküldés naponta utánvétellel.

Telefon 667.

Telefon 667.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük jó ismerőseinket, barátainkat és a t. közönséget, hogy a Torna-ú. és Nagypiac-tér sarkán levő

Temesvári sörcsarnok éttermét

f. évi június hó elsején, ujjonnan átalakítva átvettük.

Többféle hegyiborok, Dalmáciai édes vörös bor. Kitűnő frissen csapolt sör. Kifogástalan házi konyha,

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri, kiváló tisztelettel:

Lökösházy László és Lökösházy Béla vendéglősök.

Női kiszolgálás! Reggelig nyitva!

Abonánsok felvételnek!

Van szerencsém értesíteni az előkelő hölgyközönséget, hogy angol és francia

női divat termemben

a legújabb angol és francia modell és speciális szabás szerint készítek

modern princzesz-ruhákat

elismert szép angol kosztümöket, és izléses toaletteket stb.

Nagy gond van fordítva arra, hogy az idej modern divattal haladva a legkényesebb igényeknek is megfeleljek. Számítalan elismerés. Elvem: divatfejlesztés, szolid árak. B. meghívásra elsőrendű divatlapokkal teszem tiszteletemet, esetleg vidékre is.

Számos pártfogást kérve,

mély tisztelettel:

VALENTIN J. női szabó

Ezredévi Emlék-tér 18. sz. a.

Hirdetmény.

A Nagyvárad Áruaktár részvénytársaságot alapított alulírott pénzügyintézetek áruaktári részvényeiket 100 koronájával aladták azon kikötéssel, hogy vevő köteles minden részvényestől — kik részvényeiket eladni akarják — a részvényeket ezen árért átvenni. Midőn ezt a t. részvényesek tudomására hozzuk, felhívjuk, hogy eladni szándékolt, üres forgatmánnyal és részvényeivel ellátott részvényeiket e célból f. é. július 1-től f. é. aug. 1-ig alulírott pénzügyintézetnél mutassák be.

Kelt Nagyváradon, 1909. június 26.

Biharmegyei kereskedelmi ipar- és termény hitelbank r. t.
Nagyvárad takarékpénztár r. t.

«MAGYAR TAKARÉKSZÖVETKEZET»

NAGYVÁRAD.

Fekete Sas Palota, a «Magyar Bank» helyiségében.

1909. július 1-én nyílik meg a harmadik évtársulat, mely három évig tart. A belépő tag hetenkint 20 fillért fizet be egy üzletrész után.

Az első és második évtársulatban 12.000 üzletrész van jegyezve.

A három év eltelté után a tag a befizetett tőkét és a részes nyere nényrészt készpénzben megkapja.

A szövetkezet tagjai kezes nélkül kapnak kölcsönt.

Befizetett összegük négyötöd részét bármikor kivehetik.

Belépési felhívás

a 7-ik évtársulatba.

A Belvárosi Takarékpénztár kebelében alakult **Belvárosi Takaréék és Hitelszövetkezet** minden év január és július elsején egy-egy három évig tartó új évtársulatot nyit. Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér fizetendő, melynek összege a három év elteltével a felmerülő haszonnal együtt fog az üzletrészeseknek visszafizettetni.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani s a tagok hiteligenyit kielégíteni. Szövetkezetünk tehát amellet, hogy a takarékoság ügyét szolgálja tagjainak betéteik négyötödrésze erejéig kölcsönt is nyújt.

Felvételidij üzletrészenként 10 fillér s az első betét befizetésekor mindenki megkapja a saját nevére kiállított betéti könyvecskéjét.

Vidéki tagok a heti befizetéseiket befizetési lapok útján teljesíthetik.

Szövetkezetünk igen tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik szövetkezetünk tagjai óhajtanak lenni felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti helyiségünkben (Rákóczi ut, Barts—Óvári palota) bármikor jelentkezni sziveskedjenek.

A Belvárosi Takaréék és Hitelszövetkezet igazgatósága.

Kecskeméthy István

étterme, sörcsarnoka, kavéháza, legszebb kerthelyisége NAGYVÁRAD, KERT-UTCA.

Naponta frissen csapolt sör, saját termésű tisztán kezelt hegyi borok

Társas ebédek, vacsorák, vagy lakomák étlap szerint, vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak.

Abonensek elfogadtatnak mérsékelt árak mellett

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szíves figyelmét felhívni, hogy vendég szobáimat újonnan berendeztem és tisztántartására különös gondot fordítok. Ugyisintén a szállóhely olcsó ár mellett szíves rendelkezésre áll.

Hol szórakozunk esténként? csak is a NEMZETI SZALLODA hűvös és kellemes kerthelyiségében, hol minden este mozgófénykép előadások tartatnak cigány zené mellett. Minden második nap teljesen új műsor.

Számos látogatást kér tisztelettel

KECSKEMÉTHY ISTVÁN

a Nemzeti Szálloda bérlője.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

A »Nagyvárad első Kölesönző és Takarékszövetkezet« 1. évi július hó 1-én, Nagyváradon a Bémer-téri Főnyár-ház első emeletén megkezdte működését és megnyitotta az **első 3 és 6 éves évtársulatait**. Alulírott igazgatóság felhívja a város és vármegye közönségét a szövetkezet kötelékébe való belépésre.

A Nagyvárad első Kölesönző és Takarékszövetkezetbe beléphet mindenki, a ki magát heti 1 koronás törzsbetét fizetésére kötelezi. Minden tag több törzsbetétet is jegyezhet.

Befizetések a szövetkezet helyiségében eszközölköznek. Vidékiek a befizetésre postai csekkleplepet kapnak. A »Nagyvárad első Kölesönző és T. szövetkezet« tagjainak heti befizetéseikkel kamatozó tőkét gyűjt tagjainak, a belépéskor előnyös kölcsönöket nyújt, kezesség mellett kötelezvény vagy váltóra, ingatlanokra betáblázás mellett. Ezen kölcsönök a heti befizetésekkal, melyek a befizetőnek kamatoznak, fizethetők vissza a 3 vagy 6 év időtartam alatt. Minden tag a belépéskor annyi kölcsön felvételére van jogosítva, a mely összeget törzsbetéteivel befizetni kötelezett. Egy törzsbetét 3 év alatt 150 kor, 6 év alatt 300 kor. hiteltre jogosít. Abefizetett törzsbetétek részesednek a szövetkezet tiszta jövedelmében. Beiratkozások a »Nagyvárad első Kölesönző és Takarékszövetkezet« Bémer téri helyiségében tejesíthetők.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G :

Lukács Ödön
Nagyvárad városi tanácsos, alelnök.

Száhlender Károly
nagybirtokos, elnök.

Dr. Sarkadi Lajos
ker. és iparkamarai titkár, alelnök.

Aufricht Mór
termény kereskedő.

Dr. Grösz Menyhért
kir. törvényszéki orvos.

Dr. Rezső Mór
ügyvéd.

Blayer Lajos,
földbirtokos, (P.-Pernyes.)

Lichtmann Menyhért
birtokos (Monos-Petri.)

Szmazsenka Ernő
vasuti igazgató.

Barta Béla

Dr. Mártonffy Marczel

Dr. Thury László

a Bihar-Szilágyi olajipar r. t. igazg.

kir. jogakadémiai tanár.

Nagyv. városi tisztifőügyésze.

Dr. Fássy Lajos

Dr. Pácz Sándor

Dr. Váruai Ferencz

Biharvármegyei tisztifőügyésze.

prem. kanonok, gimn. tanár.

ügyvéd.

Dr. Popper Akos

a Központi Takarékp. igazgatója.

Dr. Halász Márton

ügyvéd, jogtanácsos.

Kalap virágok

a legfinomabb kivitelben, valódi francia rózsák a legszebb színekben, valamint präparált pálmák, disznóvénnyek és menyasszonyi koszorúk **mélyen leszállított árban** kaphatók **Kapucinus-utca 5. sz. alatt.** Régi virágok festését és frissítését jutányos áron eszközli: **REICH** **IRMA**, művirágkészítő.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozzuk, hogy a

Bihar Sörcsarnokunk

vezetésével megbiztuk POPOVITS SÁNDOR kit is jóindulatu támogatásban részesíteni és vendéglőnket és sörkimérőnket továbbra is szíves látogatásukkal szerencsételni kegyeskedjenek

Kiváló tisztelettel

Krausz Béla és Társa

Üzletmegnyitás.

Alulírott a Bihar vendéglő és sörcsarnok vezetésével megbizott, van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a Bihar sörcsarnok és étterem vezetését átvettem. Legfőbb igyekezetem lesz a n. é. közönséget jó kiszolgálás által kielégíteni.

Tisztán kezelt gyári kimérésben világos N.-Várad sör és Szt. László gyógymaláta sör, továbbá hamisítatlan Nagyvárad és érmelléki borok, kitűnő magyar konyha igen mérsékelt árak mellett a legjobb és legpontosabb kiszolgálás.

Kiváló tisztelettel

Popovits Sándor,

megbizott.

! Hegyi üdülőhely Nagyváradon !

Páratlan a maga nemében!

Lobermayer Ferencz

(Karger-féle)

nyári étterme és kerthelyisége

— Vizezék-utca 36. szám alatt. —

A város legjobb tekepályája.

Ez évben először; meleg konyha.

Csakis Karger-féle saját termésű borok.

Pontos kiszolgálás. Cigányzene.

!! A város legárnyasabb kertje !!

Lapárusítók

férfiak és nők napi 2—4 kor. keresetre azonnal felvétetnek.

Cim a kiadóban.

HOFHERR és SCHRANTZ

:: budapesti gépgyár és vasöntöde ::

bizományi raktárát átvettem

és NAGYVÁRADON, SAS-UTCA

:: Füchsl-palota ::

MEGNYITOTTAM.

Raktáron tartok minden kelendőbb gépeket, ahol a n. é. gazdálkodó urak meggyőződhetnek gépeink jóságáról. Főtörökvésem a n. é. gazdálkodó urakat a legjobb gépekkel kiszolgálni. — Egyben kapcsolva tartok varrógépeket, kerékpárokat, motoros kerékpárokat és technikai cikkeket, malom berendezéseket, és Diesel motorokat, nyers olaj és benzín minden nemből.

Tisztelettel STEINER JÁNOS.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses tudomására, hogy

Nagyváradon, a Rákóczi-ut 3. sz. a.

Weinstock-féle óra, látszer és

:: fényképező cikkek üzletet ::

átvettem, melyben ezen áruk nagy választékát raktáron tartom és azokat jóállás mellett pontosan javítom. Főtörökvésem, hogy a mélyen tisztelt közönség bizalmát kiérdemljem, miért is becses partfogást kérve vagyok mély tisztelettel

P E T R I Á R P Á D

órásmeister, látszerész és műszerész. «KODAK» gépek és filmek kizárólagos raktára Nagyvárad és Biharvármegye részére.